

Miljö- och byggförvaltningen informerar om PCB

Förordning om PCB

I förordningen (2007:19) om PCB m.m. finns krav på inventering och sanering av PCB i byggnader och anläggningar. Detta innebär att Du som ägare till en byggnad eller anläggning där fogmassa eller halkskyddad golvmassa kan ha använts vid uppförande eller renovering åren 1956-1973 ska inventera din byggnad och/eller anläggning med avseende på PCB. Undantaget från denna skyldighet är en- och tvåbostadshus och till dem hörande komplementbyggnader som ägs av fysiska personer eller dödsbon och som är indelade som småhus enligt fastighetstaxeringslagen.

Effekter på hälsa och miljö

PCB är en grupp om mer än 200 ämnen med liknande kemisk struktur och är ett av de farligaste miljögifter vi känner till. Förkortningen PCB står för polyklorerade bifenyler. Ämnets struktur är väldigt stabilt och bryts ner långsamt när det kommer ut i miljön. PCB kan lagras i feta vävnader och halterna ökar ju längre upp i näringskedjan det kommer. PCB kan ge upphov till bland annat försvagat immunförsvar, minskad fertilitet och påverkan på det centrala nervsystemet, både hos djur och hos människor.

PCB i byggnader

PCB användes för olika tillämpningar i byggsektorn under tiden 1956-73. Det användes som mjukgörare i fogmassor, i förseglingsmassan i isolerglas och i golvmassor (särskilt till halkskyddade golv, acrydurgolv). Det användes också i kondensatorer och elkablar. Arochlor, Chlophen och Kanechlor är exempel på varunamn som ger en fingervisning om att PCB finns närvarande.

Mer information om var man kan hitta PCB i byggnader finns bland annat på www.sanerapcb.nu.

PCB avges långsamt från t.ex. fogmassor till luft och mark och sprids sedan vidare ut i miljön. Fogmassor förorenar intilliggande byggnadsdelar. PCB kommer ut i miljön genom felaktig hantering vid rivning eller utbyte av produkter med PCB, till exempel genom

läckage från en byggtipp eller otillåten förbränning med mera. Det är viktigt att söka och avlägsna källor till PCB-spridning i våra byggnader, så att halterna i den omgivande miljön kan fortsätta att sjunka.

Inventering

Den som ska utföra inventeringen behöver känna till hur byggnader är beskaffade och var man kan hitta elastiska mjukfogar och halkskyddade golvmassor. Inventeraren behöver också ha kunskaper om ämnet PCB och dess hälso- och miljöegenskaper samt kunskap kring provtagning. Det krävs kemisk analys för att konstatera förekomst och halt av PCB. Ackrediterat laboratorium bör anlitas. Det finns inte någon formell auktorisation för inventerare men det bör kunna styrkas att inventeraren har tillräckliga kvalifikationer.

Om en konsult behöver anlitas för att utföra inventeringen kan man bland annat hitta dem på Internet. Miljökonsultgruppen i Stockholm (www.sanerapcb.nu) och Svenska fogbranschens riksförbund (www.sfr.nu) har kontaktuppgifter till konsulter och entreprenörer som utför dels inventering och dels sanering av PCB.

Redovisning av inventering

Inventeringen redovisas till miljö- och byggförvaltningen oavsett om PCB påträffats eller inte. Vid halter i fog- eller golvmassor som uppgår till mer än 500 mg/kg krävs sanering enligt tidsplan i förordningen. Vid halter mellan 50 och 500 mg/kg skall massan avlägsnas senast i samband med renovering, ombyggnad eller rivning. Vid halter som medför en sanering bifogas även en handlingsplan. Handlingsplanen bör innehålla en beskrivning av mängden PCB, var det förekommer samt en tidsplan för saneringen. Även i de fall då PCB-halten ligger mellan 50 och 500 mg/kg behövs en beskrivning av hur avfall av golv- eller fogmassor med PCB-produkt ska omhändertas som PCB-avfall vid framtida renovering, ombyggnad eller rivning.

Varor som inte är fog- eller golvmassor, till exempel oljekondensatorer och hela isolerrutor, som innehåller eller misstänks innehålla PCB ska märkas med uppgifter om att de innehåller PCB så att de tas om hand vid exempelvis reparation, rivning eller utbyte.

Miljö- och byggförvaltningen granskar inventeringen och i förekommande fall handlingsplanen och svarar på detta. Svaret kan eventuellt innehålla andra upplysningar eller försiktighetsmått som ska iakttas vid sanering.

Inventeringsblankett finns på kommunens webbplats, www.savsjo.se.

När ska sanering genomföras?

Enligt förordningen (2007:19) om PCB m.m. ska byggnad eller anläggning där halten av PCB uppgår till mer än 500 mg/kg saneras senast:

1. den 30 juni 2014, om byggnaden eller anläggningen har uppförts eller renoverats någon gång under åren 1956–1969 och annat inte följer av 2 eller 3,
2. den 30 juni 2016, om
 - a) massan finns i en industribyggnad som har uppförts eller renoverats någon gång under åren 1956–1973,
 - b) byggnaden eller anläggningen har uppförts eller renoverats någon gång under åren 1970–1973, eller
 - c) massan har använts inomhus, eller
3. i samband med renovering, ombyggnad eller rivning, om massan har använts för att ersätta en PCB-produkt som har avlägsnats efter utgången av 1998.

Vid halter mellan 50 och 500 mg/kg skall massan avlägsnas senast i samband med renovering, ombyggnad eller rivning.

Sanering

Innan saneringen utförs ska fastighetsägaren anmäla åtgärden till miljö- och byggförvaltningen. Anmälan ska göras senast tre veckor innan åtgärden påbörjas. Saneringsplan ska redovisas för varje byggnad och fastighet. Planen bör innehålla uppgifter om försiktighetsåtgärder, saneringsmetod och tidsplan. Till anmälan ska även en situationsplan över området med eventuella lekplatser och odlingar markerade (utvändig sanering) samt analysprotokollet bifogas. Miljö- och byggförvaltningen granskar och svarar på anmälan och ger eventuellt ytterligare försiktighetsåtgärder.

Blankett för anmälan om PCB-sanering finns på kommunens webbplats, www.savsjo.se.

Fastighetsägaren är ansvarig för att kontrollera att saneringsarbetet utförs på rätt sätt. Ett sätt att kontrollera detta är att anlita ett saneringsföretag med dokumenterad kompetens. För att ytterligare försäkra sig om att saneringen utförs på rätt sätt kan fastighetsägaren ha en egen kontrollant, till exempel en annan entreprenör. Det är dock frivilligt att anlita en egen kontrollant.

Det finns inget formellt kompetenskrav för den som utför PCB-saneringen dock gäller kunskapskravet i de allmänna hänsynsreglerna i Miljöbalken. Vid upphandling av sanering är det viktigt att kontrollera att de personer som ska utföra saneringen har de kunskaper som krävs. För att bedöma detta kan man granska

referenser, dokumentation över genomgångna kurser och utbildningar som kan styrka att personen har tillräcklig kompetens. Se till att den som utför saneringen följer de försiktighetsmått som miljö och byggförvaltningen angivit.

Efter avslutad sanering ska en slutrapport sammanställas och skickas in till miljö- och byggförvaltningen. Slutrapporten ska innehålla uppgifter om vem som utfört saneringen, saneringsmetod, sanerad mängd, hur det tagits om hand, transportdokument och kvittblivningskvitto.

Avfall

Allt PCB-haltigt avfall är farligt avfall och ska förvaras skilt från annat avfall enligt Avfallsförordningen (2011:927). Avfallet ska placeras i slutet kärl med tydlig märkning om att innehållet är förorenat med PCB.

Kontrollera att den som transporterar avfallet har tillstånd från länsstyrelsen för transporten och att den som tar emot avfallet har tillstånd för hantering av avfallet. För transporter av farligt avfall ska alltid ett transportdokument innehållande uppgifter om avsändare, mottagare, transportör, avfallslag, avfallsmängd samt hämtningsdatum upprättas. Transportdokumentet ska undertecknas av avsändaren. Kontrollera om saneringsföretaget ombesörjer detta.

Transportdokument från avlämnat farligt avfall skall efter saneringen redovisas till miljö och byggförvaltningen.

13 september 2011
Sävsjö kommun
Miljö- och byggförvaltningen